

“Als een rode draad loopt de schermsport door mijn militaire- en burgerleven”

door Wim Speth, kap KL b.d.

Mijn eerste stappen op de schermloper werden gezet in 't Harde in de sportaccommodatie van de toen nog geheten Legerplaats 't Harde, nu de Luitenant-kolonel Tonnetkazerne.

Aanvankelijk bestond mijn sportieve ambitie uit hardlopen en daar ik op enig succes in deze discipline kon bogen, bleef ik jarenlang een trouw deelnemer aan lokale en landelijke militaire hardloopevenementen. Met wisselend succes. Genoeg om af en toe in de prijzen te vallen en een goede conditie op te bouwen.

Het schermen kwam in vizier doordat het een van de eisen was bij de sportproeven van het N.S.F. Maître Gerard Kraak, op dat moment sportofficier op genoemde legerplaats, was gerechtigd om de proeven verbonden aan het N.S.F. diploma, af te nemen. En dus mocht ik via hem kennismaken met de kunst van het sabelschermen.

Vanaf dat moment kwam mijn liefde voor de schermsport en met name voor het wapen sabel, in een stroomversnelling. Lid worden van de door hem opgerichte schermvereniging Valiant was een volgende logische stap. Maître Kraak was een gedreven sportman die in 't Harde veel sportactiviteiten van de grond tilde. Samen met enthousiaste collega schermleeraren, zoals maître Jan Hartings en de bij vele oudere sportinstructeurs bekende maître Vermeltfort, stond hij aan de wieg van de schermsport op de Veluwe en in het noorden van het land. Verschillende verenigingen hebben hun bestaan aan hem te danken. Naast sv Valiant was hij ook trainer bij het vroegere Zorro in Apeldoorn, tegenwoordig Surtout geheten, en D.S.V. in Deventer. Ook A.S.V.D. in Dronten deed bij monde van Wil Janssen een beroep op hem om de eerste stappen in de schermwereld te zetten.

Mijn schermloopbaan ontwikkelde zich voorspoedig. Geholpen door de vele trainingsuren op de kazerne waar Maître Kraak praktisch iedere dag bereid was om individuele les te geven en het bezoeken van veel wedstrijden waar mijn schermvaardigheden aan de praktijk getoetst werden kwam de nationale en militaire schermtop in zicht.

Dat ging natuurlijk niet zonder de nodige zweetdruppels. Maître Kraak was onverbiddelijk wanneer het aankwam op trainen. Met name wanneer Gerard Burema het weekeinde in 't Harde doorbracht was de vrijdagavond gereserveerd voor een

pittig potje schermen. Soms bleef Cas Haertlein, gelegerd op de kazerne, dan ook nog over. Samen met Hans Melissant, Piet Leering, wijlen Wil Kempff en wijlen commodore Willem Bakker werden de partijen aaneengeregen en werd het soms middernacht voordat de schermtassen opgeborgen konden worden.

Vervolgens plukte de maître ons de volgende dag dan van de straat of uit de tuin om het bos in te gaan. Hij had enkele "martelwerktuigen" ontworpen om onze conditie op peil te brengen.

Bijvoorbeeld een paar fietsbanden gevuld met zand die om de schouders moesten tijdens de conditietraining. Of een tas van zijn echtgenote op een stok gestoken waar wij dan de flêche op moesten oefenen. Ook de hindernisbaan van de kazerne moest door de verenigingsleden regelmatig bedwongen worden.

Die aanpak wierp wel vruchten af. In wisselende samenstelling haalde de equipe van Valiant, soms aangevuld met andere toppers zoals b.v. Ruud Makarawung, meestal de finale van het NK sabel en werd zelfs twee keer Nederlands Kampioen. Mijn beste individuele prestatie was een derde plaats op het NL Kampioenschap sabel na een enerverend gevecht met Pieter de Bruin.

Beker overhandiging aan C-1LKA, v.l.n.r. Brigade-generaal Brüning, Wim Speth, Hans Melissant en Martin Ariaans.

Natuurlijk was in een vroeg stadium het lidmaatschap van de toen nog zo geheten K.O.O.S. vanzelfsprekend. Ook daar werden goede resultaten behaald. Onvergetelijk waren de partijen tegen onze 'Angstgegner', de leden van de KMar, met in hun midden Rob van Doorn wiens subtiele arrêts vol bewondering en met respect in ontvangst werden genomen. Of het incasseren van de welgemeende houvén van Cocky en zijn trawanten van het Korps Mariniers. De Artillerie equipe tekende echter vaak voor de eerste plaats op sabel en ondergetekende maakte daar meestal deel van uit. Het was de tijd dat prijzen nog waardevol waren. Niet alleen qua herkomst maar ook qua materiaal, zilver of in ieder geval verzilverd. Vaak geschonken door een hoge militaire autoriteit. Het was dan ook gebruikelijk dat je als winnaar van zo'n trofee een bedankbrief, voorzien van de juiste titulatuur, schreef naar betrokken autoriteit. In het geval van de Artillerie werden de equiprijzen altijd aangeboden aan de Commandant 1 LKA waar zij te pronk werden gesteld in zijn bureau.

De trainingsarbeid wierp ook vruchten af op de Nationale Militaire Kampioenschappen, waar ik drie maal de eerste plaats op sabel op mijn naam mocht schrijven. Degen en floret waren op dat moment nog niet aan mij besteed. En dan natuurlijk de diverse CISM kampioenschappen in binnen- en buitenland als lid van de militaire schermploeg. De trainingen in Utrecht en later in Doorn waren stevig en werden onder andere gegeven door maître Cock Peeks, maître Verwijlen en maître Ad Mol. Ervaringen om niet te vergeten.

Het overbrengen van de verworven schermvaardigheden was een andere stap. Al in de beginfase van mijn schermcarrière vergezelde ik Maître Kraak naar zijn diverse verenigingen om hem te assisteren. Benauwde ogenblikken beleefde ik tijdens de ritten over de dijk naar Deventer gedurende welke mijn mentor mij de didactische kneepjes van het lesgeven bijbracht. Met 80 km per uur over de slingerende dijk, een hand aan het

De equipe Speth v.l.n.r.: Nan, zoon Rick en Wim Speth

stuur en met de andere hand de diverse schermbewegingen demonstrerend. Het is altijd goed gegaan en ik heb er veel van opgestoken.

Tijdens de opleiding tot C leraar van onder andere Ad van de Weg en Jan de Graaf, zat maître Siebrands verlegen om leerlingen waarop de aankomende scherm-instructeurs hun kennis konden botvieren. Met o.a. Hans Melissant en enkele anderen nam ik als pupil deel aan deze opleiding en mocht als beloning het examen voor "zaalassistent" afleggen voor de commissie met onder andere maître Dick van Winden en maître Cock Peeks. Later kwam daar nog dezelfde vaardigheid op floret bij. Vanaf dat moment nam het lesgeven een steeds grotere plaats in tot ik uiteindelijk zelfstandig een aantal verenigingen onder mijn hoede kreeg.

Toen maître Kraak problemen met zijn gezondheid kreeg verzocht hij mij zijn taak bij Valiant over te nemen. Het was een moeilijk moment voor hem maar het ging niet anders. Voor mij betekende het de uitdaging om zijn werk voort te zetten en ik heb dat met veel genoeg in zijn geest proberen te doen. Hij was en is nog steeds mijn grote voorbeeld. Een vakman en een gentleman, waar ik veel aan te danken heb.

Mijn hele gezin schermde inmiddels. Nan was een jaar na mij begonnen op floret bij Valiant en maakte daar deel uit van de damesequipe die regelmatig in de landelijke finales terug te vinden was. De dames van Valiant mochten, als zij als donateur waren ingeschreven, ook deelnemen aan het Assaut. Daar ontmoetten zij onder andere floretschermsters van Zeemacht en MVO. Samen vochten wij ook menig robbertje op de Assauts waarbij ik tot ieders plezier op floret het onderspit moest delven. Zoon Rick begon natuurlijk op floret maar werd in zijn tienerjaren enkele malen Nederlands jeugdkampioen op sabel. Ook anderen uit de onmiddellijke nabijheid hebben wij bij de schermsport kunnen betrekken. Valiant heeft veel schermers en kader voor de schermsport kunnen leveren. Neem bijvoorbeeld Martin Ariaans die tot op de dag van vandaag actief is in de schermwereld en Erik van den Ham, ook een pupil van maître Kraak. Nan en ik hebben heel lang, in wisselende functies, deel uitgemaakt van het bestuur van Valiant. Wij waren er maar druk mee, met die schermsport!!

Eigenlijk was het vanzelfsprekend dat je als schermer iets terug deed voor de K.O.O.S. Met deze organisatie heb ik ook mooie momenten beleefd. Zoals reizen naar Engeland waar wij in Aldershot en op de Militaire Academie in Sandhurst onze opwachting mochten maken. Toen ik werd gevraagd om voorzitter te worden van deze illustere Bond heb ik wel een nachtje na moeten denken. Als opvolger van Otto Bosman in de voetsporen mogen treden van voorgangers als onder andere Dick Edinburg. De enige voorzitter die het zich kon permitteren om tijdens een

toespraak voor de verzamelde autoriteiten zijn rode boerenzakdoek te voorschijn te halen en zijn neus te poetsen zonder daarbij aan waardigheid in te boeten.

Ik heb bijna zeven jaren leiding mogen geven aan een geweldig bestuur, met als hoogtepunt natuurlijk het jaarlijkse Assaut. Een mooie tijd waarin ik veel geleerd heb. Een periode die overschaduwde werd door het overlijden van onze Schotse schermvriend Howard Travis tijdens het Assaut op de Legerplaats bij Oldebroek in 1991. Dat heeft een diepe indruk achter gelaten en tot op de dag van vandaag komen die tragische ogenblikken soms bovendrijven.

De al eerder in dit verhaal genoemde maître Jan Hartings was ervoor verantwoordelijk dat ik uiteindelijk toch nog de degen ter hand heb genomen. Mijn vaardigheid op dit wapen is altijd beperkt gebleven, maar was uiteindelijk toch voldoende om deelname aan de Nationale en Moderne Vijfkamp te rechtvaardigen. Dit uitstapje bleef beperkt tot deelname in de middenmoot maar was wel een opstap naar een verder verblijf binnen de Vijfkamp.

Op volgens mij slinkse wijze wisten Jan en Cockie Hartings ons over te halen om hun functie als organisatoren van het onderdeel paardrijden over te nemen. Daarvoor moesten wij natuurlijk wel zelf ervaren hoe het voelt om in het zadel te zitten en de kuiten aan te spannen. Mijn lieve Nan ging als eerste overstag en begon met het nemen van rijlessen en toen kon ik natuurlijk niet achterblijven. Tot op de dag van vandaag ben ik Jan daarvoor dankbaar want ook nu nog beleef ik veel plezier aan de ruitersport, zij het op recreatieve wijze.

De degen bleef mij achtervolgen. Een opsteker was het NL Kampioenschap Moderne Vijfkamp dat mijn pupil Bob van Hout enkele jaren geleden op zijn naam mocht schrijven. Het onderdeel schermen heb ik hem vanaf de eerste passen bijgebracht en het scheidt wel voldoening dat ik, als pure sabreur, hem zoveel degenvaardigheid heb bijgebracht dat hij voldoende punten voor zijn titel kon vergaren.

Genoeg opgeschept!!!

Aan mijn actieve militaire loopbaan kwam tenslotte een einde. Maar niet aan de schermactiviteiten.

Het trainingswerk bij sv Valiant heb ik nog jarenlang met veel plezier gedaan. Totdat ik, na 18 mooie jaren het stokje kon overdragen aan Martin Broodbakker. Maar, net als Heintje Davids, mocht ik nog een keer terugkomen. De laatste jaren, tot onze verhuizing naar Duitsland, heb ik Martin geassisteerd bij Valiant, een taak die vanaf dat moment met verve wordt waargenomen door John Hartings jr. Na enkele maanden in Wilsum (BRD) waar wij zijn neergestreken, begon het weer

te kriebelen. Eigenlijk wilde ik alleen maar af en toe nog eens de wapens kruisen. Na een zoektocht op internet kwam ik erachter dat op 20 km afstand, in het stadje Nordhorn, een schermvereniging floreerde.

Kijken kan geen kwaad, zo wist ik Nan over te halen, en voor ik het wist was ik lid van een jonge club die alleen maar de degen hanteert. Ik heb op hun verzoek nog wel enkele introductielessen sabel gegeven, maar wegens gebrek aan materiaal is dat een stille dood gestorven. Eigenlijk wilde ik geen les meer geven, alleen maar schermen wanneer ik daar zin in zou hebben. En jawel hoor, u raadt het al, op dit moment ondersteun ik het trainersteam waar ik kan en wederom met veel plezier! De benodigde kennis haal ik onder andere uit de aantekeningen die maître Jan Hartings, tijdens zijn opleiding in Marechaussee stijl neergetikt heeft. U weet wel: "betrokkene, hierna te noemen, verdachte..... enz."

Vanaf januari staan mijn activiteiten noodgedwongen op een laag pitje. Mede door het schermen is het duimzadelgewricht van mijn rechterhand versleten. Ik noem het maar een "doigte" hand, alhoewel ik er ook links last van heb. Een kundig chirurg heeft een nieuw gewricht ingeplant, gemaakt uit een stuk pees uit mijn arm. Betrokken chirurg is de eerste die schermlessen krijgt wanneer ik mijn rechterhand weer kan gebruiken. Dat kan nog wel een paar maanden duren.

Nan is niet meer actief in de schermsport maar gaat nog wel met veel plezier af en toe mee naar Nordhorn om te helpen bij de organisatie.

Ik ben blij dat ik, in navolging van Joop Pompe, mijn verhaal heb mogen vertellen. Een verhaal waaruit hopelijk blijkt hoezeer ik de schermsport toegedaan ben. Maar ook hoop ik hiermee verwoord te hebben dat deze rode draad die een deel van mijn (militaire) leven mede bepaald heeft, ingekleurd is door vakbekwame mensen waar ik veel respect voor heb gehad en nog heb. Zonder deze mensen, en veel schermcollega's zou mijn (sportieve) leven er een stuk saaier uitgezien hebben.

S.v. Vailant Nederlandse kampioenschap v.l.n.r. Cas Haertlein, Gerard Burema, maître Kraak, Wim Speth en Piet Leering